

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-08-18
Besvaras senast
2023-09-01

Till statsrådet Anna Tenje (M)

2022/23:929 Trygghet under praktik vid EU:s institutioner

I Europaparlamentet finns ett praktikprogram som kallas Schumann Traineeship där det anges tydligt att landet där praktiken genomförs inte anser praktikersättningen skattepliktig i landet utan ser det som studier, eventuell skatt ska betalas i hemlandet, vilket blir upp till varje hemlands lagstiftning.

Det innebär att arbetslandet inte anser sig ansvarigt att täcka praktikanten när det gäller nationell sjukvårdsförsäkring. De menar att eftersom detta är ett praktikprogram ska praktikanten ses som studerande och täckas av hemlandet, även om hen får en ersättning på plats.

Svenska Skatteverket anser däremot att ersättningen ska beskattas i Sverige eftersom praktiken är kortare än sex månader – men att praktikanten under de fem månaderna fortsatt kan vara folkbokförd i Sverige för denna tillfälliga utlandsvistelse (gränsen är tolv månader).

För att ytterligare komplicera det så ska man anmäla till Försäkringskassan om man flyttar till ett annat land, också för så kort tid som fem månader som ett praktikprogram kan handla om. Där görs en bedömning om det är det svenska försäkringssystemet eller det andra landets försäkringssystem som ska gälla. Om praktikprogrammet finns med i Centrala studiestödsnämndens (CSN) register för praktikprogram som lever upp till ”godtagbar nivå” som kan jämföras med universitetsnivå, bedöms praktikanten (oavsett om hen söker CSN eller ej) vara studerande och täcks därmed av svensk försäkring. Det är för övrigt ytterligare en myndighet, Universitets- och högskolerådet (UHR), som avgör om en utbildning ska finnas med på CSN:s lista. Om praktikprogrammet inte finns med på listan, täcks den svenska praktikanten inte av svensk lag eller försäkring. Man har då alltså inte rätt till ett blått nationellt sjukförsäkringskort som är utfärdat i Sverige, och Sverige täcker inga eventuella sjukvårdskostnader för praktikanten. För närvarande är Försäkringskassans väntetider för bedömning sådana att man hinner göra hela sin praktikperiod innan beslut.

I dagsläget är det alltså så att de svenskar som vill och får möjlighet att genomgå ett praktikprogram inom EU-institutionen Europaparlamentet

- inte vet vilket land som hen kan vända sig till för vård, och om hen vänder sig till svensk vård under tiden som Försäkringskassan gör

bedömningen riskerar hen att bli återbetalningsskyldig för kostnader som den svenska försäkringen täckt

- inte får något blått kort av något land
- betalar skatt på sin praktikanterställning i Sverige men inte täcks av svensk försäkring och riskerar att bli utförsäkrad.

Man hamnar alltså mellan stolarna.

Är man dessutom en person som lever med en kronisk sjukdom och har behov av hjälpmedel och kostnader för förbrukningsmaterial får man fler orosmoln än fullt friska som kanske aldrig behöver söka vård under de fem månader som detta gäller, vilket skapar en ojämlikhet i möjligheten för svenska medborgare att medverka i EU:s institutioners praktikprogram. Visserligen täcks de under tiden av en privat sjukvårdsförsäkring som bekostas av EU, men den bekostar enbart 80 procent av vårdkostnaderna, och i och med att man inte har ett blått kort söker man heller inte offentlig vård på samma villkor som de lokala invånarna.

Det verkar orimligt att en EU-medborgare som praktiserar vid en EU-institution inte täcks av något EU-lands nationella sjukvårdsförsäkring.

Med tanke på att Sverige har behov av fler svenskar som vill arbeta i EU:s institutioner vill jag fråga statsrådet Anna Tenje:

Är statsrådet medveten om bekymret som beskrivs ovan och är någon lösning på väg?

.....

Gunilla Svantorp (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch